

گفت‌وگو با پوریا ریحانی کارگردان فیلم کوتاه «کاتوره» که در اثرش از آسیب های اجتماعی طلاق می گوید

معضل جهانی که در مشهد روایت می‌شود

شکیبا افخمی راد

گفت‌وگو

مشهد و خراسان هنرمندان فعال و دغدغه‌مند زیادی دارد که با وجود بی مهری ها و نبود بودجه تلاش می‌کنند. در دیار خودشان آثاری آسیب‌شناسانه تولید کنند و در اختیار مردم بگذارند. پوریا ریحانی یکی از هنرمندان فعال در حوزه تئاتر و فیلم‌سازی مشهد است که در آثارش معضلات اجتماعی را پیگیری می‌کند. او پس از ساخت فیلم کوتاه «رازقی، درباره کودکان کار، چندی پیش فیلم کوتاه دیگری با موضوع طلاق و آسیب های آن و بچه های طلاق را جلو دوربین برد. فیلمی به نام «کاتوره، که در چندین جشنواره خارجی مورد توجه قرار گرفته‌اما فقط دو اکران خصوصی در مشهد داشته‌است. «کاتوره، رابطه زوجی را نشان می‌دهد که درگیر اختلافاتی هستند و هیچ یک حاضر به گذشت نیستند. آن‌ها فراموش کرده‌اند کودکی به‌واسطه این اتفاق ناخواسته درگیر شرایط سختی شده‌ است. بی تفاوت بودن در روابط و مهارت کافی نداشتن برای شروع زندگی مشترک، نبود آگاهی از اصول و بنیان‌های حل مسئله بین زوجین از جمله مسائلی است که در این فیلم به آن اشاره شده‌ است. مجتبی رادفر، سحر داوودی، سمیرا محمدخانی، حلیاسادات خدادادحسینی، حدیث خسروی، جواد توکلی و امیرعباس راحلی در «کاتوره، به ایفای نقش می‌پردازند. پوریا ریحانی و ایرج قهرمانی، تهیه‌کننده فیلم، در گفت‌وگو با شهرآرا توضیحات بیشتری درباره اثر مشترکشان ارائه کرده‌اند که در ادامه پیش‌روی شماست.

- روایتی از آسیب‌های ناشی از طلاق

ریحانی درباره فیلم داستانی «کاتوره» بیان می‌کند:

کاتوره به معنی سرگشتگی یا حیرانی است و من این فیلم را با نگاه بومی‌نساختم‌ا، بلکه تلاش کرده‌ام با نگاهی جهان شمول به موضوع طلاق بپردازم. او با اشاره به آسیب های طلاق برای کودکان می‌گوید: «کاتوره» در ابتدا داستان پسربچه‌ای به نام سهیل را روایت می‌کند که والدینش از یکدیگر جدا شده‌ اند و با آسیب های ناشی از طلاق روبه‌رو شده‌ است. اما در لحظات پایانی، تماشاگر متوجه می‌شود که تمام آنچه تاکنون دیده، یک فیلم در حال تدوین و از قاب مانیتور یک کارگردان بوده‌است. کارگردان آن فیلم همان «سهیل» است که تلاش کرده داستان کودکی خودش را به تصویر بکشد. این فیلم ساز ادامه می‌دهد: خود سهیل هم درحال جدایی از همسرش است، اماوقتی تدوین فیلمش تمام‌می‌شود، پی به اشتباهش می‌بردو با همسرش آشتی می‌کند. ریحانی با اشاره

به تولید فیلم «کاتوره» در زمستان ۱۴۰۰ خاطرنشان می‌کند: «کاتوره» فیلمی پانزده دقیقه‌ای است که مراحل فیلم‌برداری آن، چهارروز و مراحل پس‌تولیدش حدود پانزده روز طول کشیده‌است. به گفته او این فیلم با پشتیبانی دفتر انجمن سینمای جوانان ایران مشهد در غرب مشهد ساخته شده و مدیریت پروژه و پشتیبانی فنی تصویر وصدای آن را مجموعه فرهنگی و سینمایی تصاویر ماندگار برعهده داشته‌ است.

- استقبال از «کاتوره» در جشنواره‌های خارجی

ریحانی درباره حضور فیلم «کاتوره» در رویدادهای خارجی نیز توضیح می‌دهد: خوشبختانه تا به امروز برای فیلم اتفاقات خوبی رخ داده‌ است که از میان آن‌ها می‌توان به دریافت جایزه شایستگی از جشنواره «آکولید» آمریکا، کسب عنوان فیلم برگزیده نگاه مردمی و بهترین کارگردانی از جشنواره WTIFF (درخت حکمت) هندوستان اشاره کرد.

این فیلم ساز با اشاره به راهبایی اثرش به بخش نیمه نهایی جشنواره فیلم کوتاه کن فرانسه بیان می‌کند: بیش از ۱۴ هزار فیلم به کن رویداد جهانی رسیده بود که از میان آن‌ها ۱۲۰ اثر برای بخش رقابت انتخاب شدند. به‌نظرم همین راهبایی‌به‌بخش مسابقه جشنواره برای فیلم «کاتوره» اتفاق خیلی خوبی بود.

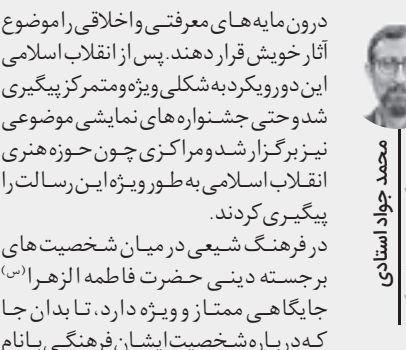
ریحانی درباره حضور فیلم «کاتوره» در جشنواره‌های داخلی نیز یادآور می‌شود: می‌خواستم «کاتوره» را به جشنواره داخلی که اتفاقاً موضوع آن هم درباره طلاق و استحکام خانواده بود بفرستم که چون یازده ساعت ازتمام‌فرصت فراخوان گذشته بود، کار را برای حضور در بخش رقابت قبول نکردند. درحالی‌که همین اتفاق

در طول تاریخ، همواره میان هنر و دین رابطه‌ای پیوسته و نزدیک وجود داشته‌ است. بازخوانی و مرور آثار هنری در روزگارهای گوناگون نشان می‌دهد که هنر همیشه در خدمت دین بوده و کوشیده‌است تا آموزه‌ها و مفاهیم دینی و الهی را در چارچوب زبان خویش به مخاطبان گوناگون عرضه کند. هنر با تأثیرگذاری بر حواس مخاطب و در پرتو زبان روایتگر خویش، طیف وسیعی از مخاطبان را به‌سوی خود جلب کرده‌ است و بدون آنکه‌با مستقیم‌گویی تقابلی در بیننده برانگیزد، بر روح‌وروان او احاطه می‌یابد. از این روست که‌بزرگان ادیان کوشیده‌اند برای توسعه مفاهیم و مضامین الهی خود برای عموم مردم از زبان هنر بهره‌برده و با ساده‌سازی این بن‌مایه‌ها به یاری هنر، گروه‌های گسترده‌تری را به‌سوی خویش راهنمایی و هدایت‌کنند. می‌توان ادعا کرد که در میان هنرهای گوناگون، هنر نمایش‌بادیرنگی درخورتوجه خویش‌بیشترین پیوند را با گستره مفاهیم و مضامین دینی برقرار کرده‌ است. هنرهای نمایشی به‌دلیل برخورداری از عناصر دراماتیک متنوع و گوناگون، خود به مجموعه‌ای از هنرها بدل شده و از ظرفیتی بی‌پدیل در برقراری ارتباط با مخاطب و اقناع کردن او برخوردار هستند. به همین دلیل بررسی تاریخ‌نمایش به‌مانشان می‌دهد که باشکوه‌ترین آثار نمایشی در طول تاریخ برآمده و تحت تأثیر هنرهای دینی بوده‌ اند. این پیوند هنر نمایش و دین در گونه‌های متنوع

نمایشی وجود داشته و به‌مرور زمان و با شکل گرفتن تئاتر به‌معنای مدرن آن نیز ادامه یافته‌ است. این بدین معناست که در جهان معاصر نیز همچنان در چارچوب تئاتر به‌معنای امروزی‌ن آن کارگردانان و نویسندگان گوناگونی به‌سراغ مضامین دینی رفته و بدان موضوعات می‌پردازند. این همواره در فرهنگ ایرانی دارای اهمیتى بسزا بوده و انگاره‌های دینی همواره در تاریخ این سرزمین جلوه‌ای جدی داشته‌ است. وجود آثار گوناگون ادبی که به‌شخصیت‌ها و رویدادهای دینی پرداخته‌ اند، نشان از صحت این موضوع دارد. پس از فراگیرشدن اسلام در ایران، این پیوند بسیار رومندتر شده و با نوآوری و دقت، قالب‌ها و شیوه‌های جدیدی را نیز فراهم آورده‌ است. به‌عنوان مثال هنر تعزیه ذیل هنر کلی شبیه‌خوانی یکی از پهنه‌های نمایشی مهم جلوه‌گر مفاهیم دینی است که تا به امروز نیز استمرار و امتداد داشته‌ است.

هنرمندان مسلمان تاکنون از شیوه‌های متنوع هنرهای نمایشی برای معرفی شخصیت های برجسته و پیشوایان دینی خویش بهره‌برده‌ اند.

اجرای نمایش‌هایی در ژانرهای گوناگون درباره شخصیت پیامبر اکرم (ص)، امام علی(ع)، امام حسین(ع) و امام رضا(ع) از مواردی است که می‌توان از آن‌ها نام برد. در کنار معرفی و روایت زندگی پیشوایان دینی، برخی هنرمندان مسلمان کوشیده‌ اند تا

مهدي جوانمردی

درون مایه‌های معرفتی و اخلاقی را موضوع آثار خویش قرار دهند. پس از انقلاب اسلامی این دورویک‌ربه‌شکلی ویژه و متمركز پیگیری شد و حتی جشنواره‌های نمایشی موضوعی نیز برگزار شد و مراکزى چون حوزه هنری انقلاب اسلامی به‌طور ویژه این رسالت را پیگیری کردند.

در فرهنگ شیعی در میان شخصیت‌های برجسته دینی حضرت فاطمه الزهرا(ص) جایگاهى ممتاز و ویژه دارد، تا بدان جا که درباره شخصیت ایشان فرهنگی‌با نام

فرهنگ فاطمی شکل گرفته و ترویج می‌شود. شخصیت حضرت فاطمه(ص)، از دوجنبه ظرفیتی بی‌نظیر برای پرداختن به این ترانز ممکن است.

نخست سبک و شیوه زندگی ایشان است که می‌تواند به‌عنوان الگویی سرآمد برای زندگی زن مسلمان طرح‌شود و طبیعی است که بهترین

طرف برای ترویج موضوعی چون سبک زندگی هنرهای نمایشی است. نکته دوم ابعاد اندیشه‌ای و کنش‌های ایشان در شرایط زمانه خود است که

می‌توان به‌عنوان نمادی از اسلام‌سیاسی یاد کرد. این عرصه دوم با توجه به‌دال مرکزی انقلاب اسلامی که همان اسلام‌سیاسی است نیز سپهری و ویژه را

برای طرح در قالب هنرهای نمایشی ایجاد می‌کند. از لحاظ نمایشی محور قرار گرفتن یک زن به‌عنوان

شخصیت اصلی نمایش، فرصتی بی‌نظیر را برای نویسنده و کارگردان به‌وجود می‌آورد. به‌جز آنکه

که کم آن را به فرهنگ عمومی تبدیل کنند. او که نویسنده‌گی کار را نیز خودش برعهده داشته‌ است ادامه می‌دهد: من در پایان فیلم «کاتوره» به زبان سینما به تماشاگران تلنگر می‌زنم که در هر فرهنگی و در هر نگری، طلاق، خروجی تلخی خواهد بود.

- چالش بزرگ نبود پول

ریحانی در بخش دیگری از صحبت هایش درباره مشکلات فیلم سازی در مشهد، می‌گوید : مشهد بازیرگان، کارگردانان و درمجموع پتانسیل هنری خیلی خوبی دارد اما با چالش بزرگ نداشتن حمایت مالی و پول روبه‌روست.

او ادامه می‌دهد: متأسفانه ساختن فیلم در شرایط این روزهای جامعه به شدت گران و کمرشکن است و من فیلم «کاتوره» را با کمترین بودجه ممکن ساختم‌ا.

ریحانی با اشاره به اختصاص بودجه بیشتر به شهر تهران، بیان می‌کند: متأسفانه تمام اتفاقات خوبی که می‌تواند برای عوامل سینما رخ دهد، در پایتخت متمرکز شده‌ است. باوجود این فکر می‌کنم اگر یک اثر باکیفیت در شهرهای دیگر هم تولید شود، درهرحال راهش را پیدا می‌کند و دیده خواهد شد.

این فیلم ساز یادآور می‌شود: این روزها به‌واسطه وجود اینترنت و فضای مجازی، تمام دنیا به یکدیگر متصل شده‌ اند و اینکه فیلمی کجا تولید شود، اهمیت چندانی ندارد، چون هر تماشاگر در هر کجا که باشد می‌تواند به تماشای آن اثر بنشیند، به‌عنوان مثال سریال «نوروز رنگی» در مشهد تولید شد اما مورد توجه تمام کشور قرار گرفت.

به نظر او ظرفیت لازم برای فیلم سازی در مشهد وجود دارد اما حمایت مالی در این شهر نسبت به تهران بسیار کمتر است. ریحانی که امیدوار است بتواند برای ساخت آثار آینده خود حامی مالی پیدا کند، خاطرنشان می‌کند: من برای جشنواره فیلم‌های صدثانی‌ه این پنج فیلم نامه فرستادم که هر کدام حمایت شود ساختش را آغاز خواهم کرد. همچنین در حال برنامه‌ریزی هشتم تا سال آینده تولید یک فیلم بلند را کلید بزنم.

محور اصلی نمایش بر شخصیت یک زن استوار می‌شود، ویژگی‌ها و مؤلفه‌های شخصیتی حضرت زهرا(ص)، جنان جامعه‌یی برای طراحی شخصیت به وجود می‌آورد که امکان آفرینش یک اثر فاخر و اثرگذار را فراهم می‌کند. روایت زندگی حضرت زهرا(ص) از نظر کنش دراماتیک به قدری پیچیده و بی‌نظیر است که کمتر روایتی را در تاریخ ادبیات نمایشی سراغ داریم که با آن برابری کند. این کنش نهفته دراماتیک، موقعیتی بی‌نظیر به نویسنده خواهد داد تا بتواند مفاهیم سنگین محتوایی مورد نظر خویش را در چارچوب کنش دراماتیک متن ارائه کند. تقابل ویژه خیر و شر در روایت زندگی حضرت فاطمه(ص) امکان طراحی پروتاگونیست و آنتاگونیست روایت را در عالی ترین ترانز ممکن برای نویسنده فراهم می‌کند. تضاد و کشمکش درون روایت و بحران‌های تعلیق آمیز درون روایت زندگی ایشان نقطای بحرانی را به وجود می‌آورد که از نظر نمایشی بسیار ویژه هستند. زندگی این شخصیت برجسته، ملولوار فرازها و ویژگی‌هایی است که بهترین فضا برای بهره‌بردن دراماتیک در خلق آثار تأثیرگذار دینی و معرفتی است.

نخستین گام در این مسیر آفرینش نمایشنامه‌هایی قدرتمند در باره دو حوزه یادشده است و گام بعد نیز همت گماردن در ساخت و به صحنه بردن آثار نمایشی برآمده از این نمایشنامه‌ها با هدف ترویج فرهنگ فاطمی در جامعه و ارائه الگو از زن مسلمان است.

«بچه ز رنگ» مشهدی‌ها به شبکه ۲ می‌رود

به مناسبت سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی مجموعه «بچه ز رنگ» به کارگردانی چهار فیلم ساز مشهدی از شنبه ۱۰ دى از شبکه ۲ سیما روانه آنتن می‌شود. به گزارش شهرآرا، مجموعه مستند داستانی «بچه ز رنگ» به کارگردانی محمد مهدی خالقی، داوود مرادیان، جواد عزیزاده و حسین امانی با محوریت شهادی مدافع حرم مشهد در شبکه ۲ سیما تولید شده‌ است. محرویت داستان این سریال درباره هشت نفر از مدافعان حرم شهر مشهد است که با روشی متفاوت به مناطق عملیاتی سوریه و عراق اعزام می‌شوند و در نهایت به شهادت می‌رسند. این مجموعه مستند درام (داکیودرام) به تهیه کنندگی ابوالفضل حاجتمند و نویسندگی عباس هادیان از شنبه ساعت ۲۱:۰۵ از شبکه ۲ سیما روانه آنتن می‌شود.

اجرای «ردپا» در دانشگاه امام رضا(ع) مشهد

هم‌زمان با ایام دهه فاطمیه و در آستانه سومین سالگرد شهادت سردار دل‌ها،

نمایش آیینی «ردپا» توسط دانشگاه بین المللی امام رضا(ع) روی صحنه رفت. به گزارش شهرآرا، نمایش آیینی رد پا با هدف تبیین و ترویج فرهنگ و سیره فاطمی و انقلابی، با حضور جمعی از هنرمندان توانمند از تاریخ سوم تا سیزدهم دی ماه در محل واحد خواهران دانشگاه بین المللی امام رضا(ع) روی صحنه‌ است. از جمله ویژگی‌های متمایز این نمایش، داشتن نمایشنامه‌ای با مخاطبان فعال و دارای نقش است، به گونه‌ای که بخشی از این نمایش زنده، با همراهی خود تماشاچیان و مخاطبان اجرا و تکمیل می‌شود. در واقع در این نمایش، مخاطبان تصویری از آینده را درک و تجربه می‌کنند. برگزاری مسابقات فرهنگی و اعطای جوایز نفیس به برترین برداشت‌ها و پیام‌ها از درون مایه و محتوای نمایش از دیگر موضوعات درخورتوجه این برنامه فرهنگی هنری است. اجرای هر نوبت نمایش به طور متوسط پنجاه دقیقه طول می‌کشد و اجرای هفت نوبت پیش بینی شده است تا علاقه‌مندان بیشتری بتوانند از این ویژه‌برنامه معنوی بهره‌مند شوند.

پخش «پاییز پنجاه سالگی» در تلویزیون

بسه گفته محسن اسلام‌زاده، کارگردان «پاییز پنجاه سالگی» تلاش می‌شود در سالگرد حاج قاسم این مستند از طریق صداوسیما به نمایش گذاشته شود. به گزارش شهرآرا، این فیلم ساز مشهدی گفت: در جشنواره سینما حقیقت، اکران موفقى داشتیم و با توجه به اینکه سالگرد حاج قاسم قبل از جشنواره فجر است، قید جشنواره را زدیم. اکران‌های سینمایی کار چند روزی در سینماهای کشور انجام می‌شود و تلاش می‌کنیم در سالگرد حاج قاسم، این فیلم را از طریق صداوسیما به نمایش بگذاریم. مستند «پاییز پنجاه سالگی» پس از اکران در مشهد در کرمان نیز اکران شد.

«شیشلیک» همچنان در انتظار اکران

با وجود گذشت دو سال از ساخت فیلم سینمایی «شیشلیک»، به کارگردانی محمدحسین مهدویان، این فیلم هنوز پشت‌درهای بسته اکران قرار دارد. به گزارش صبا، «شیشلیک» بعد از گذشت دو سال از ساخت همچنان رنگ اکران را به خود ندیده‌ است. فیلمی که در جشنواره سی و نهم فیلم فجر رونمایی شد اما هیچ‌گاه نتوانست به چرخه اکران برسد. این فیلم نخستین تجربه کم‌دی محمدحسین مهدویان در ژانر کم‌دی است. فیلمی که با نقدهای متفاوتی در جشنواره فجر روبه‌رو شد. اکران نشدن فیلم سینمایی «شیشلیک» در حالی اتفاق می‌افتد که مهدویان پس از این فیلم، فیلم سینمایی «مرد بازنده» را راهی جشنواره فیلم فجر و چرخه اکران کرد اما همچنان تکلیف اکران فیلم قبلی او مشخص نیست. فیلم سینمایی «شیشلیک» در بازه‌ای از زمان درگیر توقیف شد، اما بعد از مدتی توانست بار دیگر مجوز اکران دریافت کند. باوجود این کارگردان و سازندگان این اثر همچنان برای اکران این اثر سینمایی اقدامی نکرده‌ اند. البته با توجه به زمان اندک پیش از برگزاری جشنواره فیلم فجر، بعید است که این فیلم دی ماه امسال اکران شود و احتمال می‌رود «شیشلیک» برای اکران نوروز سال ۱۴۰۲ آماده شود.

گلچین و لولایی در یک سریال طنز جدید

روابط عمومی گروه اجتماعی شبکه ۳ سیما از پخش سریال طنز «چشم‌بندی» به کارگردانی شاهد احمدلو با بازی مرجانه گلچین و حمید لولایی در روزهای پیش‌رو خبر می‌دهد. به گزارش ایسنا و بنا بر

این اعلام، احتمال می‌رود سریال «چشم‌بندی» از روز جمعه (نهم دی‌ماه) حوالی ساعت ۲۰ روانه آنتن تلویزیون شود، هرچند روابط عمومی شبکه ۳ هنوز زمان پخش را تأیید نکرده است. سریال «چشم‌بندی» داستان کارخانه‌ای است که دچار حریق شده و افرادی درگیر این داستان شده‌ اند. در این سریال بازیگرانی چون حمید لولایی، مرجانه گلچین، شهرام قائدی، سروش جمشیدی، سیاوش مفیدی و نعیمه‌نظام دوست به ایفای نقش پرداخته‌ اند.